

Turystyka i Region Kutnowski

POWIAT KUTNOWSKI

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Powiat kutnowski leży w północnej części województwa łódzkiego. Graniczy z dwoma innymi powiatami województwa: łączyckim i łowickim a także z powiatem kolskim w województwie wielkopolskim oraz gostynińskim (województwo mazowieckie) i wrocławskim (województwo kujawsko - pomorskie). Powiat z siedzibą w Kutnie leży na pograniczu odrębnych regionów geograficznych - Równiny Kutnowskiej, oddzielonej od strony zachodniej morenami kutnowskimi od Wysoczyzny Kłodawskiej a rzeką Bzurą - od Równiny Łowicko-Błońskiej. DUPCVIA

RÓWNINA KUTNOWSKA

Równina denudacyjna stanowiąca północno-zachodnią część Niziny Środkowomazowieckiej. Położona pomiędzy dolinami Wisły (na północy) i Bzury (na południu). Zachodnią granicę równiny tworzą niewysokie wzgórza morenowe oddzielające region od Wysoczyzny Kłodawskiej. Równina Kutnowska leży na pograniczu województw łódzkiego i mazowieckiego. Mezoregion jest płaską, pochyloną ku południu równiną denudacyjną położoną na wysokości 90-100 m n.p.m. W zachodniej części równiny występują wzgórza morenowe w formie ostańców (tzw. moreny kutnowskie) o wysokościach dochodzących do 160 m. W krajobrazie Równiny Kutnowskiej dominuje płaska, pochylona ku południowi urodzajna równina zajęta głównie przez rolnictwo. Głównymi rzekami tego regionu są Ochnia i Słudwia. W granicach regionu leżą Kutno, Żychlin, Sobota z pięknym kościołem gotyckim oraz Oporów ze średniowiecznym zamkiem Oporowskich.

SIEĆ RZECZNA

Główną rzeką powiatu kutnowskiego jest Bzura. Jej głównymi dopływami na terenie powiatu są Ochnia, nad którą leży Kutno oraz Słudwia, nad którą położone są m.in. Żychlin i Oporów.

BZURA

Bzura to rzeka na Nizinach Środkowopolskich, będąca lewym dopływem Wisły. Długość Bzury wynosi 166 km a powierzchnia dorzecza 7.788 km². Źródła Bzury znajdują się w północnej części Łodzi, w dzielnicy Rogi, na terenie Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, a ujście na przeciw Wyszogrodu. W większości swego biegu Bzura płynie północnym skrajem Równiny Łowicko- Błońskiej. Średni przepływ w dolnym biegu wynosi 25,5 m³/s, a maksymalna rozpiętość wahań stanów wody w dolnym biegu - 4,5 m. Największymi dopływami Bzury są Rawka i Utrata., największymi miejscowościami nad tą rzeką są natomiast Zgierz, Łowicz, Łęczycza i Ozorków.

W dniach od 9 do 20 września 1939 r. w rejonie Łęczycza - Kutno - Łowicz - Sochaczew, miała miejsce największa bitwa kampanii wrześniowej 1939 roku, zwana bitwą nad Bzurą. Bitwa ta, stoczona przez armie: „Poznań” pod dowództwem generała T. Kutrzeby i „Pomorze” pod dowództwem generała W. Bortnowskiego z wojskami niemieckimi 8. armii i częściami sił 10. i 4. armii rozpoczęła się 9 września 1939 r. natarciem grupy operacyjnej gen. E. Knolla - Kownackiego i gen. M. Bołtucia na Łęczycę i Łowicz, ponowionym 14 września przez zgrupowanie gen. Bortnowskiego. Po początkowych sukcesach polskich, które zmusiły armię niemiecką do wstrzymania marszu na Warszawę, w dniu 16 września 1939 r. wojska niemieckie rozpoczęły natarcie w celu okrążenia armii polskiej. Większość sił polskich została okrążona i rozbita. Po 17 września część sił polskich przebiła się z okrążenia i przez Puszcę Kampinoską dotarła do Warszawy.

IGŁA (dopływ Bzury)

NIDA

OCHNIA

Rzeka na Nizinach Środkowopolskich, lewy dopływ Bzury. Wypływa na wysokości 128 m n.p.m., pomiędzy miejscowościami Chodecz i Lubień na Pojezierzu Kujawskim, na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Na teren województwa łódzkiego wpływa w rejonie wsi Bzówki (powiat kutnowski), płynąc przez tereny Wysoczyzny Kłodawskiej a następnie Równiny Kutnowskiej. W środkowym biegu przełamuje się przez wał moren kutnowskich. Uchodzi do Bzury w rejonie wsi Łęki Kościelne, na wysokości ok. 94 m n.p.m. Długość Ochni wynosi 47.6 km a powierzchnia dorzecza 578.3 km². Największą miejscowością położoną nad Ochnią jest Kutno.

SŁUDWIA

Słudwia to rzeka na Nizinie Środkowomazowieckiej, będąca lewym dopływem Bzury. Długość Słudwi wynosi 46 km a powierzchnia dorzecza 649 km². Źródła Słudwi znajdują się w pobliżu wsi Długołęka, na południe od Gostynina, ujście - powyżej Łowicza. Maksymalna rozpiętość wahań stanów wody - 3,5 metra. Głównym dopływem Słudwi jest Przysowa. Najbardziej znanymi miejscowościami nad rzeką Słudwią są Oporów i Maurzyce. Na Słudwi w Maurzycach znajduje się zabytkowy, pierwszy na świecie most spawany, konstrukcji inż. Stefana Bryły w 1928 r.

POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ

Powierzchnia powiatu wynosi 886 km². Obszar powiatu zamieszkuje 100,4 tys. osób (2013), z czego w stolicy powiatu - Kutnie mieszka 45,9 tys. osób (2013), a w dwóch pozostałych miastach: Żychlinie i Krośniewicach odpowiednio 12,4 tys. i 8,4 tys. mieszkańców (2013).

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Na powiat kutnowski składają się miasto Kutno, żychlin, Krośniewice, gminy miejsko-wiejskie: Żychlin i Kroniewice oraz gminy wiejskie: Bedlno, Dąbrowice, Krzyżanów, Kutno, Łanięta, Nowe Ostrowy, Oporów, Strzelce

STOLICA POWIATU

Stolicą powiatu jest **Kutno** - miasto nad rzeką Ochnią, ośrodek przemysłu maszynowego, spożywczego, farmaceutycznego i metalowego, duży węzeł kolejowy i drogowy. Miasto Kutno w 2013 roku liczyło 45,9 tys. mieszkańców. Kutno to dawny gród położony przy średniowiecznym trakcie z Mazowsza do Wielkopolski. Najstarsza wzmianka historyczna o osadzie w tym miejscu pochodzi z 1301 r. - już wtedy istniał tu kościół rzymskokatolicki. W 1386 r. wieś została przeniesiona na prawo niemieckie, uzyskując jednocześnie przywilej organizacji cotygodniowych targów. Prawa miejskie otrzymało Kutno przed 1432 r., odnowiono je w roku 1504. Miasto rozwijało się jako lokalny ośrodek handlowy i rzemieślniczy. W XVI wieku odbywały się tutaj 2 jarmarki a część mieszczan trudniła się sukiennictwem.

Drugim pod względem wielkości ośrodkiem miejskim na terenie powiatu kutnowskiego jest **Żychlin - miasto nad rzeką Słudwią**. Żychlin to stara miejscowość leżąca na dawnym trakcie prowadzącym z Mazowsza ku Wielkopolsce. Najstarsza wzmianka historyczna o Żychlinie pochodzi z 1331 r. i mówi o zniszczeniu osady przez Krzyżaków. Prawa miejskie Żychlin uzyskał przed 1397 r., potwierdził je w 1450 r. Kazimierz Jagiellończyk. W 1576 r. w mieście było 17 rzemieślników, siedmiu mieszczan zajmowało się piwowarstwem a pięciu - paleniem gorzałki. Rozwój miasta został zahamowany w XVII wieku, pewna poprawa nastąpiła dopiero w połowie kolejnego stulecia.

Trzecim ośrodkiem miejskim na terenie powiatu są **Krośniewice**. Najstarsza wzmianka o Krośniewicach pochodzi z 1387 r. - już wówczas istniała tu komora celna. Prawa miejskie Krośniewice uzyskały w 1442 r. W 1793 r. było tu jedynie 48 domów i 278 mieszkańców, z czego 28 trudniło się rzemiosłem a 5 - handlem. W 1802 r. liczba mieszkańców wynosiła 602 osoby. W XIX stuleciu Krośniewice stały się niewielkim ośrodkiem przemysłowym i dość szybko się rozwijały. Powstała tu m.in. fabryka tytoniu, gorzelnia i garbarnia.

Dawne miasta to obecnie wsie: Dąbrowice i Oporów oraz Łąkoszyn, będący dziś częścią miasta Kutno.

WALORY TURYSTYCZNE

Spośród wielu czynników składających się na turystyczną atrakcyjność regionu dużą wagę przykładają się do walorów naturalnych i kulturowych. Oceniając obszar pod kątem walorów naturalnych trzeba zwrócić uwagę na obfitość wód powierzchniowych, obszary chronione, lesistość terenu i strukturę użytkowania gruntów. Obszar powiatu kutnowskiego posiada rolniczy charakter i jest słabo zalesiony.

Gminy ziemi kutnowskiej leżą w zlewni rzeki Bzury, która jest lewostronnym dopływem Wisły. Do rzek regionu zaliczymy: rzekę Bzurę, Ochnię, Słudwią, Głogowiankę Miłonkę, Skrwę i Lubliniankę. Obszar powiatu kutnowskiego niemal zupełnie pozbawiony jest naturalnych powierzchniowych wód stojących. Spotykamy tu jedynie małe stawy i zbiorniki wodne (głównie sztuczne):

Starostwo Powiatowe w Kutnie

- Grodno Nowe – gm. Nowe Ostrowy – wody stojące po wyrobisku eksploatacji kruszywa,
- Kasetia – gm Żychlin – zbiornik typu wędkarskiego,
- na obszarze Kutna występuje 14 sztucznych zbiorników wody (pełni one funkcje rekreacyjne i przeciw pożarowe),
- kompleks stawów w gm. Łanięta,
- stawy w Oporowie,
- stawy w Krośniewicach,
- stawy w gm. Dąbrowice (częściowo zarybione),
- stawy w Dobrzelinie.

OCHRONA PRZYRODY

Mimo małego zalesienia obszaru powiatu w regionie a właściwie na terenie gminy Nowe Ostrowy w latach 1969-90 utworzono aż 4 rezerваты leśne o łącznej powierzchni blisko 96 hektarów:

"Ostrowy" - rezerwat o powierzchni 13.04 ha, utworzony w 1969 r. Ochronie podlega tu starodrzew grądowy z dużym udziałem lipy drobnolistnej;

"Ostrowy Bażantarnia" - rezerwat o powierzchni 27.24 ha, utworzony w 1975 r. Chroni wielogatunkowy las liściasty z fragmentem starodrzewu dębowego o charakterze naturalnym;

"Perna" - rezerwat o powierzchni 15.27 ha, utworzony w 1975 r. Chroni liściasty las grądowy o charakterze naturalnym, zróżnicowanym drzewostanie i bogatej florze runa oraz

"Dąbrowa Świetlista" - rezerwat o powierzchni 40.13 ha, utworzony w 1990 r. Ochronie podlega tu dąbrowa świetlista z bogatą florą.

DOŚWIADCZALNE POWIERZCHNIE LEŚNE

W gminie Łanięta, we wsi Chrosno znajdziemy doświadczalne powierzchnie leśne założone w połowie lat dziewięćdziesiątych przez Instytut Badawczy Leśnictwa z Warszawy. Uprawy wyhodowano z nasion zebranych w najlepszych drzewostanach w Polsce. Są to powierzchnie jednogatunkowe, czterech lasotwórczych gatunków drzew : brzozy brodawkowej, modrzewia europejskiego, świerka pospolitego i sosny pospolitej. Powierzchnia doświadczalna w powiecie jest jedną z dwóch w Polsce.

PARKI ZABYTKOWE

W historię powiatu kutnowskiego wpisują się liczne parki zabytkowe, należące kiedyś do szlacheckich dworów i pałaców. Pochodzą głównie z XIX i początków XX wieku, choć są i starsze jak park w Oporowie czy Wojszycach pochodzące z XVIII wieku. W parkach znajdują się zabytki architektoniczne i pomniki przyrody. Niestety część z parków uległa znacznemu zniszczeniu na skutek złego użytkowania.

Ciekawym parkiem Ziemi Kutnowskiej jest park w Sójkach. Jedną z jego części zarządza Instytut Badawczy Leśnictwa z Warszawy. Park wzbogacony o nowe nasadzenia ma walory parku dendrologicznego.

WALORY KULTUROWE

Atrakcyjność turystyczną obszaru podnoszą zabytki i ciekawe miejsca. Powiat Kutnowski może poszczycić się ciekawymi architektonicznie i cennymi historycznie dworami, pałacami, zabytkowymi parkami, kościołami i zamkiem. Zabytki te reprezentują różne style – począwszy od gotyku, poprzez renesans, barok, klasycyzm i neostyle. Przeważająca część obiektów pochodzi z okresu klasycyzmu.

Wykaz zabytków powiatu kutnowskiego uzupełniają dawne dwory szlacheckie wzniesione w różnych częściach powiatu oraz obiekty sakralne. Większość zabytków, oprócz zaadaptowanych na cele społeczne bądź jako siedziby muzeów, wymaga nakładów na renowację i konserwację.

Na uwagę zasługują także „Leśny park dendrologiczny” oraz ścieżka przyrodnicza w Leśnictwie Raciborów obok jednego z większych kompleksów leśnych Raciborów – Głogowiec, ok. 6 km od Kutna. Ścieżka edukacyjna w Raciborowie jest o tematyce przyrodniczo-leśnej na której ustawione są tablice (11 szt.) na temat gospodarki leśnej, łowieckiej, użytkowania ubocznego lasu, ustawiona jest też tablica historyczna przy starym, okazałym i historycznym dębie, przy którym to jeden z powstańców styczniowych modlił się do Matki Boskiej Głogowieckiej (1 km od Raciborowa jest Sanktuarium Matki Boskiej

Głogowieckiej) został ocalony przed wojskiem carskim.

[Ścieżka edukacyjna w Raciborowie](#)

ZABYTKI

Najcenniejszym zabytkiem powiatu kutnowskiego jest bez wątpienia **późnogotycki zamek w Oporowie**. Zamek był siedzibą rodu Oporowskich, herbu Sulima, jednego z najbogatszych rodów Królestwa Polskiego. Został wybudowany w latach 1434-1449 przez Władysława Oporowskiego. Do rodu należał do połowy XVII w. a następnie stał się własnością rodziny Tarnowskich, herbu Rola. Około roku 1720 zamek przejął gostyniński podkomorzy Jan Sołłohuba. Kolejni właściciele to rodziny: Korzeniowskich, Pocijów, Oborskich, Orsettich, Lasockich i Karskich.

[Muzeum Zamek w Oporowie](#)

Nieopodal Zamku znajduje się **zabytkowy kościół św Marcina biskupa i klasztor Zakonu Paulinów**. Pierwotnie kościół parafialny św. Marcina był drewniany, murowana świątynia w stylu gotyckim powstała zaś w I połowie XV w. - budowlę około roku 1425 rozpoczął Mikołaj Oporowski. Do XVIII w. kościół z klasztorem przetrwał w pierwotnym kształcie, ok roku 1740 został odrestaurowany: podwyższono kościół i przebudowano wnętrza w stylu barokowym. Barokowe ołtarze z tamtego okresu nie zachowały się jednak w całości. Jest to budowla jednonawowa, wzniesiona na planie wydłużonego prostokąta, z wieżą od strony zachodniej i kryptą grobową w podziemiach. Połączony jest z domem zakonnym ojców paulinów. W ołtarzu głównym można zobaczyć obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, który został przeniesiony ze starego ołtarza z XVII w., nad ołtarzem widnieje obraz patrona kościoła św. Marcina, namalowany ok. 1840 roku.

Stolica powiatu Kutno kryje wiele zabytkowych budowli.

Jedną z najciekawszych jest **Królewski Pałac Podróżny**, zwany też **Zajazdem Saskim**. Pałac wybudowano w latach 1750-1753 dla króla Augusta III. Ta parterowa, trójskrzydłowa budowla konstrukcji szachulcowej została wzniesiona z tzw. muru pruskiego, później wielokrotnie ją przebudowywano. Ostatni raz August III nocował tu 21 kwietnia 1763 r. Potem obiekt stał się siedzibą kutnowskich dziedziców. W grudniu 1812 r. podjęto w jego murach obiadem cesarza Napoleona. Z biegiem lat zatracił rezydencjonalny charakter, jego wnętrza zamieniono na mieszkania, sklepy i warsztaty. Dziś jest najstarszym zabytkiem architektury na terenie Kutna. Po pożarze w 2003 r. obiektem zajęła się Fundacja Odbudowy Pałacu Saskiego. Społecznikom udało się uporządkować zgliszcza i wyremontować część pomieszczeń. Obecnie, z pomocą dotacji z Unii Europejskiej, obiekt jest restaurowany i wraz z przyległym do niego Muzeum Regionalnym w Kutnie po remoncie stworzy nowoczesny Kompleks Muzealny.

Na uwagę zasługuje również **zespół pałacowo-parkowy Gierałty** - to podmiejska siedziba dawnych właścicieli Kutna mieszcząca się w parku Wiosny Ludów. Zespół wzniesiony w latach 1775-91. Murowany, parterowy pałac składa się z części środkowej i dwóch części bocznych, a ponadto - z dwóch wolnostojących pawilonów. Centralna część pałacu z gankiem i balkonem, od strony podjazdu zwieńczona jest tympanonem i nakryta dachem mansardowym. W kutnowskim pałacu gościli m.in. cesarz Napoleon Bonaparte, król pruski Fryderyk August, Henryk Sienkiewicz i przebywający z misją wojskową generał i późniejszy prezydent Francji Charles de Gaulle (1920). Dziś swoją siedzibę w Pałacu Gierałty znalazła Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Karola Kurpińskiego.

W otaczającym pałac Parku Wiosny Ludów mieści się zabytkowe mauzoleum Walentyny i Feliksa Mniewskich- dawnych założycieli Kutna.

Do jednych z najstarszych, drewnianych obiektów zabytkowych Kutna należy **Modrzewiowy Dworek - Drewniany dwór Cholewickich**. Został wzniesiony prawdopodobnie na przełomie XVIII i XIX stulecia, a po pożarze w I połowie XIX w. został odbudowany. Jest to budowla dwutraktowa wzniesiona na planie prostokąta. Front dworku zdobi niewielki ganek kryty trójkątnym dachem naczółkowym. Dziś jest siedzibą Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej (www.tpz.eu).

Niedaleko dworku znajduje się kutnowska starówka: tworzą ją dwa place Wolności i Piłsudskiego, które łączy **ulica Królewska** z pięknymi starymi kamieniczkami. Na placu Piłsudskiego znajduje się **Ratusz** wybudowany w latach 1843-1845. Obecnie w ratuszu mieści się Muzeum Regionalne.

Mówiąc o zabudowie miejskiej na szczególną uwagę zasługuje **Ratusz miejski w Dąbrowicach** z połowy XIX w. Dąbrowice straciły praca miejskie w 1870 roku i są jedną z nielicznych wsi w Polsce posiadających miejski ratusz.

JAK SPĘDZIĆ CZAS?

Istotnym elementem wywierającym wpływ na rozwój turystyki na terenie powiatu kutnowskiego jest także oferta imprez i wydarzeń o charakterze kulturalno- sportowo - rozrywkowym. Kreatorem ruchu turystycznego są wydarzenia cykliczne, to one podnoszą atrakcyjność regionu. Najwięcej imprez o zasięgu krajowym lub międzynarodowym organizowanych jest w mieście Kutno.

NAJCIEKAWSZE WYDARZENIA

ŚWIĘTO RÓŻY (Kutno)

Największe wydarzenie artystyczno/rozrywkowo/kulturalne w Kutnie to wrześniowy weekend pachnący różami. Święto Róży to wystawa róż i aranżacji florystycznych organizowana corocznie przez Kutnowski Dom Kultury w Kutnie. Odbywa się tradycyjnie w pierwszy (czasami drugi) weekend września. Pierwsza wystawa odbyła się w 1974 roku. Na dolnym holu Kutnowskiego Domu Kultury prezentuje się ponad 100 unikalnych odmian róż ogrodowych w tradycyjnych bukietach pochodzących od producentów z całej Polski. Na górnym holu prezentujemy oryginalne prace florystyczne artystów z Polski, Łotwy oraz Litwy. W trakcie Święta Róży nad miastem czuwa Królowa Róż. W centrum miasta, wzdłuż ulicy Królewskiej i na Placu Piłsudskiego, na gości czekają stoiska handlowe z produktami regionalnymi, ekologiczną żywnością, wyrobami z róż oraz stoiska gastronomiczne.

Wystawie towarzyszą: kiermasz ogrodniczy, kiermasz firm, festyny na terenie miasta, koncerty muzyczne. W 2009 roku swoją premierę miał także samochodowy Rajd Róży. Róże i inne kwiaty pochodzą od hodowców z województwa łódzkiego, natomiast aranżacje florystyczne przygotowywane są przez florystów z całej Polski oraz mistrzów florystyki z zagranicy, np Rosji, Litwy, Łotwy. Święto Róży jest to w dużej mierze wielka wystawa kompozycji różanych oraz okolicznościowych imprez związanych z tematem róż. Wydarzenie cieszy się dużą popularnością zarówno wśród mieszkańców Kutna jak i przyjezdnych miłośników muzyki, estetyki różanej czy po prostu przyjemnego spędzania wolnego czasu.

oficjalna strona wydarzenia: <http://www.swietorozy.pl/>

STACJA kolski Konkurs Piosenek Honorowego Starosty Kutnowskiego Jeremiego Przybory

Ogólnopolski Konkurs Piosenek Honorowego Starosty Kutnowskiego Jeremiego Przybory. Organizowany od 2005 roku przez Kutnowski Dom Kultury. Pomysłodawcą i koordynatorem projektu jest Krzysztof Ryzlak. Festiwal realizowany jest we współpracy min. z Korporacją Rodzinną PrzyWas, Rodziną Przyborów.

Konkurs skierowany do młodych artystów piosenki. Celem konkursu jest promocja polskiej piosenki oraz popularyzacja tekstów Jeremiego Przybory. Profesjonalne jury przyznaje nagrody finansowe i rzeczowe. Przyznawana jest także Nagroda Prezydenta Miasta Kutna i Nagroda Publiczności. Konkursowi towarzyszą warsztaty dla uczestników, prezentacje multimedialne, wystawy, koncerty.

Dotychczas Honorowy Patronat objęli nad imprezą: Kot Przybora - syn Jeremiego, Korporacja Rodzinną PrzyWas, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Marszałek Województwa Łódzkiego, Prezydent Miasta Kutna, Starosta Kutnowski.

Ciekawostka: Jeremi Przybora uważał, że Kutno byłoby wspaniałym miejscem dla realizacji jego poetycko - politycznej wizji. Nasze miasto często pojawiało się w jego twórczości - w piosence "O Kutno!", w Kabaretach Starszych Panów. Jednak największa i jednoznaczna deklaracja z jego strony miała miejsce podczas programu "Zimy żal" przygotowanego z Magdą Umer. To podczas marcowego Festiwalu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu, w 1989 roku, Mistrz Przybora przedstawił swoją wizję Polski powiatowej, a sam chciał zostać honorowym "śpiewającym" starostą w kutnowskim.

oficjalna strona wydarzenia: www.stacjakutno.art.pl

FESTIWAL ŻŁOTY ŚRODEK POEZJI

Jest to jeden z największych festiwali poetyckich w naszym kraju. W jego formule mieści się Ogólnopolski Konkurs Literacki „Złoty Środek Poezji” - konkurs na najlepszy poetycki debiut książkowy roku, organizowany od 2005 roku. W latach 2005-2011 organizatorem konkursu było Środkowoeuropejskie Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Środek”, od 2012 jest nim Kutnowski Dom Kultury. Konkurs odbywa się pod patronatem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich oraz Dwumiesięcznika Literackiego Topos i Miesięcznika Odra. Mecenasem jest Prezydent Miasta Kutno. Festiwalowi towarzyszą Otwarty Konkurs Jednego Wiersza, spektakle teatralne, spotkania ze znanymi poetami, koncerty, recitale, biesiada poetycka oraz kiermasz książek. Dla turysty, który nie interesuje się poezją, nie jest to być może wielka atrakcja. Ale do Kutna warto się jednak wybrać, ponieważ **pokłosiem poetyckich festiwali są murale**.

Co roku z tomiku laureata konkursu fragment tekstu zostaje w sposób plastyczny utrwalony na jednym z przęseł muru

starego więzienia przy ul. Poniatowskiego. Ponury więzienny mur stopniowo zamienia się bajeczną, kolorową budowlę - swoisty "pomnik poezji".

oficjalna strona wydarzenia : <http://www.zlotysrodekpoezji.pl/jest>

ROZGRYWKI EUROPEJSKIEJ MAŁEJ LIGI BASEBALLOWEJ (Kutno)

Kutno słynie z baseballu. Na peryferiach miasta, przy ul. Kościuszki powstało Centrum Szkoleniowe Regionu Europy, Bliskiego Wschodu i Afryki Małej Ligi Baseballowej i Softballowej. Zajmuje ono 18 ha, a jego wartość szacuje się na wartości 10 mln USD. Nowoczesny kompleks to dwa stadiony (każdy ze sztucznym oświetleniem i trybunami dla 2 tys. widzów) oraz kilka świetnie utrzymanych boisk z funkcjonalnymi budynkami zaplecza treningowo-hotelowego. Na turnieje do Kutna zjeżdża baseballowa młodzież z 55 krajów. W międzynarodowych zawodach poważne sukcesy odnoszą kutnowscy juniorzy. Mieści się tu Europejskie Centrum Szkolenia Małej Ligi Baseballowej obejmujące swym obszarem 55 krajów. To największy młodzieżowy ośrodek do gry w baseball i softball w Europie, Afryce i Azji. Dotąd wybudowane zostały dwa stadiony Małej Ligi - jeden im. E. Piszka, drugi im. S. Musiała, w pełni oświetlone, z trybunami dla 2000 widzów, trzy boiska treningowe oraz internaty dla ponad 200 zawodników. Centrum jest obecnie miejscem popularyzacji tej dyscypliny sportu, szkolenia kadry dorosłych i rekreacji. Baseball to sport posiadający wspaniałe walory edukacyjne.

Obiekty Europejskiego Centrum Małej Ligi Baseballa wykorzystywane są także do organizacji imprez sportowych przez Polski Związek Baseballu, Miejski Szkolny Związku Sportowego oraz Miejski Klub Sportowy „Kutno”. Podczas otwarcia sezonu baseballowego i softballowego ma miejsce Parada Młodości, czyli uroczystość gromadzącą w mieście graczy z innych krajów i kultur, często bardzo odległych.

oficjalna strona: <http://www.eteamz.com/llbeurope1>

OGÓLNOPOLSKIE ŚWIĘTO KOLEKCJONERÓW i Targi Kolekcjonerskie " Na skrzyżowaniu" (Krośniewice)

Ogólnopolskie Święto Kolekcjonerów odbywa się corocznie od 2001 roku, jego gospodarzem i organizatorem jest w Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego w Krośniewicach. Do Krośniewic w czerwcowy dzień zjeżdżają z całej Polski kolekcjonerzy monet, znaczków, odznaczeń, pamiątek historycznych, pierwodruków, antyków, białej broni, wyrobów rzemiosła artystycznego, obrazów. Punktem kulminacyjnym spotkania jest wręczenie Honorowych Nagród Hetmana Kolekcjonerów Polskich Jerzego Dunin-Borkowskiego. Nagrody przyznawane są przez specjalną Kapitułę, a jej laureatami zostają kolekcjonerzy i stowarzyszenia szczególnie zasłużone dla popularyzacji i wspierania idei kolekcjonerstwa oraz ochrony pamiątek polskiej kultury narodowej w kraju i poza jego granicami. Nieodłącznym elementem Ogólnopolskiego Święta Kolekcjonerów są także targi kolekcjonerskie „Na skrzyżowaniu”, licznie odwiedzane zarówno przez miłośników staroci i antyków, jak i mieszkańców Krośniewic i przybyłych na uroczystości gości.

więcej o wydarzeniu na stronie muzeum: www.muzeumkrosniewice.pl

ODYSEJA HISTORYCZNA Zlot Grup Rekonstrukcji Historycznych to impreza, która powstała w efekcie próby realizacji własnych marzeń przez zapaleńców skupionych w Stowarzyszeniu Historycznym Pułk 37. Członkom Stowarzyszenia przyświecała idea, aby tworzyć miejsce regularnych spotkań pasjonatów historii- tej dawnej i tej współczesnej. Na Zlocie spotykają się grupy rekonstrukcyjne z przeróżnych epok. Obok legionistów można spotkać samurajów, Indian, rycerzy oraz żołnierzy z frontów I i II wojny światowej. Ta wyjątkowa mieszanka decyduje o niepowtarzalnym klimacie i kolorycie imprezy. Imprezy, która daje okazję członkom grup rekonstrukcyjnych lepiej poznać się nawzajem i stanąć w szranki z przeciwnikami z innych epok, a widzom umożliwia odbycie wyjątkowej podróży w czasie- od starożytności przez średniowiecze do czasów współczesnych. Do tej pory odbyło się IX edycji. Ostatnia w roku 2018, a miejscem zlotu był park w Leszczynku oraz częściowo miasto Kutno. Impreza co roku przyciągała setki zainteresowanych, nie tylko z powiatu kutnowskiego, ale i z powiatów ościennych i całej Polski.

Oficjalna strona zlotu <http://www.odysejahistoryczna.org.pl/index.php>

DOŻYTKI POWIATOWO-GMINNE ....

ŻYCIE KULTURALNE POWIATU związane jest głównie z działalnością Młodzieżowego Domu Kultury w Kutnie i Kutnowskiego Domu Kultury, Żychlińskiego Domu Kultury, Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Krośniewicach, Gminnych Ośrodków Kultury w Strzelcach i Bednie, Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Krzyżanowie oraz Ośrodka Kultury Gminy Kutno w Leszczynku. Wymienione placówki od lat uczestniczą w organizacji imprez kulturalnych, rozrywkowych oraz artystycznych odbywających się na terenie powiatu kutnowskiego. Prowadzą również zajęcia, podczas których dzieci i młodzież z terenu powiatu mogą kształcić i rozwijać swoje uzdolnienia, zamiłowania oraz zainteresowania.

Głównych animatorów życia kulturalnego skupia miasto Kutno.

KUTNOWSKI DOM KULTURY

Starostwo Powiatowe w Kutnie

KDK - dawniej Powiatowy Dom Kultury - miejski dom kultury w Kutnie. Oficjalnie otwarty 30 kwietnia 1972 roku. Mieści się przy ulicy **Żółkiewskiego 4**. Dziś Kutnowski Dom Kultury to jedno z najnowocześniejszych kin samorządowych w województwie łódzkim. Sala kinowo-widowiskowa posiada 350 miejsc - kino wyposażone jest w projektory analogowy i cyfrowy do projekcji 2D i 3D, dźwięk w systemie Dolby Digital Surround Ex. Kino należy do Sieci Kin Lokalnych i Studyjnych. Scena posiada fosę orkiestrową, zaplecze z garderobami dla aktorów, oświetlenie teatralne (120 obwodów), najnowszej generacji cyfrowy sprzęt nagłośnieniowy. W KDK odbywa się Festiwal Złoty Środek Poezji, Stacja Kutno - Ogólnopolski Konkurs Piosenek Honorowego Starosty Kutnowskiego Jeremiego Przybory. oraz wystawy florystyczne wrzeźniowego Święta Róży. Na dwóch salach baletowych organizowane są zajęcia taneczne dla wszystkich chętnych, galeria wystawowa gości obrazy wybitnych polskich artystów. Aktualny kalendarz wydarzeń i repertuar kina na stronie KDK: www.kinokdk.net.pl

CENTRUM TEATRU MUZYKI I TAŃCA

Centrum Teatru, Muzyki i Tańca, będące filią Kutnowskiego Domu Kultury, znajduje się w wyremontowanym budynku dawnego Domu Dochodowego Straży Ogniowej pochodzącego z początku XX wieku, **przy ul. Teatralnej 1**. Realizacja tej inwestycji dofinansowana została ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013. Budynek Centrum jest jednym z niewielu ocalałych w zawierusze historii zabytkowych obiektów w naszym mieście, który prawie przez cały czas istnienia nie zmienił swojego pierwotnego przeznaczenia. Wybudowany przy wsparciu społeczności lokalnej miał, poprzez krzewienie kultury lokalnej i propagowanie kultury narodowej, budować jej wspólnotę i świadomość. To tutaj odbywały się najważniejsze wydarzenia kulturalne, patriotyczne a także rozrywkowe i seansy naszego miasta. Tutaj odbywały się spektakle teatralne przygotowywane przez mieszkańców (min. Kutnowskie Towarzystwo Miłośników Sceny, Towarzystwo Teatralno-Muzyczne, Teatr im. Aleksandra Fredry) oraz objazdowych trup teatralnych z Zelwerowiczem, Adwentowiczem, Szyfmanem, Junoszą-Stępowskim czy Osterwą na czele. Centrum Teatru Muzyki i Tańca jest źródłem aktywności artystycznej, miejscem dla prezentacji kameralnych spektakli teatralnych (min. naszych grup artystycznych: Grupa Teatralna "od jutra", Teatr "Puszek"), recitali muzycznych, wystaw plastycznych i seansów filmowych, które są uzupełnieniem i poszerzeniem oferty kulturalnej Kutnowskiego Dom Kultury. Miejscem organizacji koncertów różnych gatunków muzycznych.

Oficjalna strona : www.ctmtkutno.com

AQUAPARK KUTNO

Atrakcją turystyczną powiatu kutnowskiego jest z pewnością **Aquapark Kutno**, który funkcjonuje od maja 2012 roku. Obiekt zlokalizowany jest bezpośrednio przy boisku do baseballa, przy ul. Kościuszki. Powierzchnia użytkowa aquaparku wynosi 3815 metrów kwadratowych, a łączna powierzchnia zabudowy 4531 metrów kwadratowych. Wysokość budynku to prawie dwanaście metrów.

Na wyposażeniu Aquaparku znajdują się:

- basen sportowy o wymiarach 25 x 16m o głębokości od 1,6 m do 2 m,
- basen rekreacyjny o owalnych kształtach o powierzchni 290 m² o głębokości od 0,9 m do 1,2 m,
- mały basen o wymiarach 10 m x 6,5 m i głębokości od 0,7 m do 0,9 m,
- dwie zewnętrzne zjeżdżalnie rurowe o długości 80 metrów każda,
- widownię wzdłuż basenu dla 150 widzów,
- dwa urządzenia do masażu karku, dwa do masażu boczno i dyszowego,
- dwa gejzery powietrzne, pięć leżanek powietrznych oraz rwącą rzeczka.

Część rekreacyjna to również ścianka wspinaczkowa z herbem miasta, ruchome kamienie, lądowiska zjeżdżalni wewnętrznych: szerokotorowej oraz kamikadze, oświetlenie podwodne. Obiekt przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. Kutnowski obiekt wyposażony jest ponadto w zespół odnowy biologicznej i fitness. Klienci korzystają między innymi z łaźni parowej, sauny suchej, solarium, wypoczywalni, dwóch sal do squasha oraz dwóch sal do ćwiczeń ruchowych. W obiekcie Aquaparku znajduje się również czterotorowa kręgielnia.

Dodatkowe informacje i cennik dostępne na stronie : www.aquaparkkutno.com

Na uwagę zasługuje również **baza sportowo-rekreacyjna gmin powiatu kutnowskiego**. Wśród najważniejszych funkcjonujących obiektów sportowo-rekreacyjnych należy wymienić:

Bedlno boisko piłki nożnej Pniewie (kwalifikacja PZPN)

hala sportowa w Bedlnie

kompleks sportowy w Żeronicach (hala, boiska do gier zespołowych i lekkoatletyki)

boisko piłki nożnej w Wojszycach

Krośniewice hala sportowa przy Liceum Ogólnokształcącym w Krośniewicach

Stadion Miejski w Krośniewicach

Starostwo Powiatowe w Kutnie

Krzyżanów hala sportowa przy gimnazjum w Krzyżanowie
sala gimnastyczna w szkołach podstawowych w Micinie i w Kterach A

Kutno sale gimnastyczne przy gimnazjach w Byszewie i Gołębiewku

Miasto Kutno Stadion Miejski (stadion wielofunkcyjny: LA, piłka nożna)
Stadion Miejski (stadion piłkarski)
Aquapark Kutno
Strzelnica kulowa KSS "Orzeł"
Kompleks Sportowy Centrum Małej Ligi Baseballowej
Basen odkryty
Korty tenisowe
Kompleks rekreacyjno-sportowy nad rzeką Ochnią wraz z siłownią plenerową

Łanięta hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Łaniętach

Nowe Ostrowy sale gimnastyczne przy szkołach oraz boisko sportowe

Strzelce sala gimnastyczna w Strzelcach

Żychlin boisko wielofunkcyjne przy ul. Łąkowej w Żychlinie
Stadion Miejski ze sztuczną nawierzchnią w Żychlinie
Hala sportowa przy Zespole Szkół Nr 1 w Żychlinie
Kompleks sportowo-rekreacyjny w Dobrzelinie
Hala sportowa przy szkole podstawowej w Grabowie
Boisko wielofunkcyjne „Orlik” przy Zespole Szkół Nr 1 w Żychlinie

DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Gminy powiatu kutnowskiego zlokalizowane w centralnej części Polski charakteryzują się dobrą dostępnością komunikacyjną.

Stolica powiatu - Kutno to duży węzeł kolejowy i drogowy. Miasto usytuowane jest niemal dokładnie w centrum Polski (21 km od jej geometrycznego środka), leży na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych - dróg międzynarodowych E-30 (Moskwa - Berlin) oraz E-75 (Gdańsk - Wiedeń) a także przy linii kolejowej Moskwa - Warszawa - Berlin.

Do głównych elementów decydujących o bardzo dobrym dostępie do regionu jest:

- istnienie w Kutnie największego w Polsce węzła przelotowego PKP
- położenie na trasie łączącej Warszawę z Poznaniem, a dalej z granicą zachodnią
- położenie na trasie łączącej Gdańsk z Łodzią a dalej granicą w Cieszynie
- połączenie z autostradą A1 A2

KOMUNIKACJA DROGOWA

W kontekście turystyki kluczową rolę odgrywają drogi krajowe i wojewódzkie przebiegające przez powiat a stanowiące połączenie z innymi ważnymi regionami kraju:

droga nr 1 Gdańsk - Troruń - Łódź- Cieszyn

droga nr 2 Poznań - Warszawa

droga nr 60 Łęczyca - Witonia - Kutno - Gostynin - Płock

droga nr 581 Gostynin - Krośniewice

droga nr 573 Żychlin - Gostynin - Nowy Duninów

droga nr 583 Bedlno - Żychlin

droga nr 702 Kutno - Piątek- Zgierz

System komunikacji tworzą liczne drogi powiatowe i gminne służące głównie lokalnej społeczności ale i ułatwiające poruszanie się pomiędzy atrakcjami regionu.

TRANSPORT PUBLICZNY

Sieć przewozowa powiatu kutnowskiego oparta jest na liniach komunikacyjnych obsługiwanych przede wszystkim przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kutnie Sp. z o.o. (dalej jako PKS Kutno).

Istnieją również przewoźnicy prywatni. Linię Kutno-Krośniewice-Ostrowy-Kutno oraz Kutno-Łanięta-Kutno obsługuje „Vip-Buss” Jan Kowalski

Drugi kierunek Kutno- Żychlin- Kutno oraz trasę do Łodzi i Płocka obsługuje „Sand- Bus” Krystian Ślebocki.

Dzięki tym połączeniom komunikacyjnym mieszkańcy powiatu kutnowskiego mają możliwość odbywania podróży na trasach międzyregionalnych. Oferta autobusowa jest dostosowana do istniejącego zapotrzebowania, z tym że większa częstotliwość kursów odbywa się na terenach gmin miejskich i miejsko-wiejskich.

Jedynym organizatorem gminnych przewozów pasażerskich o charakterze użyteczności publicznej na terenie powiatu kutnowskiego jest miasto Kutno. Usługi przewozowe realizuje Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Kutnie na terenie gmin: miasta Kutno, gminy Kutno, gminy Krzyżanów, gminy Oporów i gminy Strzelce. W skład sieci komunikacyjnej obsługiwanej przez MZK Kutno Sp. z o.o. obecnie wchodzi 22 linie komunikacyjne.

KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Obok dobrej dostępności drogami, atrakcyjność powiatu kutnowskiego podnosi bardzo dobra sieć połączeń kolejowych z największymi miastami w Polsce.

Rolę głównego ośrodka w tym zakresie pełni miasto Kutno. Przez obszar powiatu kutnowskiego przebiegają 4 czynne, zelektryfikowane, normalnotorowe linie kolejowe. Są to:

- linia kolejowa z Warszawy Zachodniej przez Kutno, Konin, Poznań Główny w kierunku Frankfurtu nad Odrą
- linia kolejowa z Łodzi Kaliskiej w kierunku Kutna
- linia kolejowa z Kutna przez Włocławek, Toruń Główny, Bydgoszcz Główną w kierunku Piły Główniej
- linia kolejowa z Kutna przez Płock w kierunku Brodnicy

Dworzec w Kutnie mieści się przy ulicy 3 maja 3.

Dogodne położenie powiatu sprawia, że obszar ten posiada korzystne połączenia z całym krajem, ale i również z zachodem Europy. Przez węzeł kutnowski przebiegają szlaki komunikacyjne:

- Białystok/Lublin - Warszawa - Poznań - Szczecin/Berlin,
- Bielsko-Biała - Katowice - Łódź - Bydgoszcz - Gdynia,
- Kraków - Radom - Warszawa - Bydgoszcz - Gdynia.

Połączenia krajowe zabezpieczają: Przewozy Regionalne i PKP Intercity, który zapewnia dodatkowo jeszcze również połączenia międzynarodowe. Docelowo do Kutna docierać będą składy Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej.

PRZYDATNE INFORMACJE

Dworzec PKP Kutno

ul. 3 Maja 3, 99-300 Kutno
tel.: 94 36

Informacja Arriva - AR

tel.: 801 081 515, (22) 481 39 48

Informacja InterCity - IC

tel.: 19757, 22 391 97 57

Informacja Koleje Mazowieckie - KM

tel.: (22) 364 44 44

Informacja Koleje Wielkopolskie - KW

tel.: (61) 279 27 78

Informacja Przewozy Regionalne - PR

tel.: 703 202 02

ul. Cmentarna 1, 99-300 Kutno
tel.: (+48) 24 254 28 6

Postój Taxi

ul. Kościuszki 52, 99-300 Kutno

Postój Taxi

Plac Marsz. J. Piłsudskiego , 99-300 Kutno
tel.: (+48) 24 253 30 44

Postój Taxi

ul. 3 Maja - Dworzec PKP , 99-300 Kutno
tel.: (+48) 24 253 30 00

Turyści przybywający na teren powiatu kutnowskiego mogą korzystać z usług bazy noclegowej i gastronomicznej zlokalizowanej na terenie poszczególnych gmin, oraz punktów informacji turystycznej:

Najważniejszy źródłem informacji są punkty informacji turystycznej, w powiecie kutnowskim istnieją trzy.

Punkty Informacji Turystycznej

Punkt Informacji Turystycznej w Kutnie

Punkt Informacji Turystycznej przy Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej
Wojska Polskiego 5
99-340 Krośniewice
tel. 24 355 10 12 wew 15
mipbp-kutno@wp.pl

Punkt Informacji Turystycznej w Oporowie

99-322 Oporów
tel. 243 831 225
bibliotekaoporow@wp.pl

Punkt Informacji Turystycznej w Krośniewicach

Plac Wolności 1
99-340 Krośniewice
tel. 24 252 33 47
tel. 24 252 44 96
fax. 24 252 44 96
muzeumkrosniewice@wp.pl